

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-427/3202/7139

Konu : Yazılı soru önergesi

18.12.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 02/07/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00- 74742 sayılı yazı,

İlgi yazınız ekinde alınan, Elazığ Milletvekili Enver Erdem tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8584 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-427/3939/8665

Konu : Yazılı soru önergesi

15 / 12 / 2012

Sayın Enver ERDEM
Elazığ Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8584 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu yürürlüğe girmeden önce yargılamaların çok uzun sürdüğü ve adaletin geciktiği gerekçesiyle yargı kurumu sık sık eleştirilmekteydi. Mülga 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda, yargılama giderlerinin bir kısmını oluşturan dava dilekçesinin tebliği ve başka yerlerden getirtilecek belgeler için gereken giderlerin dava açılırken peşin olarak ödenmesi hususu düzenlenmiş ise de tanık, davetiye, keşif veya davanın ileri aşamalarında yapılması muhtemel diğer giderlerin peşin ödeme kapsamında olduğu belirtilmemiştir. Hukuk Muhakemeleri Kanunu taslağını hazırlayan Bilim Komisyonunca, yargılamanın gecikmesine sebep olan yargılama giderlerinin tahsili aşaması ayrıntılı şekilde tartışılmış ve yargılama giderlerinin dava açılırken avans olarak peşin ödenmesi sistemi benimsenmiştir. Kanun Tasarısındaki bu düzenleme Türkiye Büyük Millet Meclisinde de kabul edilerek kanunlaşmıştır.

Yeni sistemde, her türlü tebligat ücreti, keşif giderleri, bilirkişi ve tanık ücretleri gibi giderleri karşılayacak tutarın, avans olarak davacı tarafından dava açılırken yatırılması zorunluluğu getirilmiş, bu avansın yetmemesi durumunda ise tamamlanması için davacıya kesin süre verileceği hususu hüküm altına alınmıştır. Avans miktarının, davanın türü ve özelliklerine göre her yıl Bakanlığımızca ilân edilecek tarife göre belirlenmesi esası kabul edilmiş, bu çerçevede hazırlanan Gider Avansı Tarifesi 2 Ekim 2012 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

6100 sayılı Kanun ile 1086 sayılı Kanun arasında harç alınması bakımından herhangi bir farklılık bulunmamaktadır.

1.000 Türk Lirası alacağını tahsil amacıyla, 1 kişi aleyhine, keşif talepli, bilirkişi deliline başvurarak ve 3 tanık göstermek suretiyle dava açan bir kişi; 492 sayılı Harçlar Kanunu kapsamında 21.15 TL başvuru harcı, 21.15 TL karar ve ilam harcı olmak üzere toplam 42.30 TL harç; 70 TL taraf sayısının 5 katı tebligat ücreti, 66 TL tanık asgari ücreti ve tanık tebligat gideri, 148.55 TL keşif harcı avansı ile keşif mahallinin şartlarına göre değişen ortalama 75 TL ulaşım gideri, Bilirkişi Ücret Tarifesinde davanın açıldığı mahkeme için öngörülen 250 TL bilirkişi ücreti ile diğer iş ve işlemler için 50 TL olmak üzere toplam 659.55 TL avans ödeyecektir. Aynı dava 10.000 Türk Lirasının tahsili amacıyla açılmış olsa idi, 21.15 TL başvuru harcı, 148.50 TL karar ve ilam harcı olmak üzere toplam 169.65 TL harç ödenecek, avans miktarı ise değişmeyecek yine 659.55 TL olacaktır.

6100 sayılı Kanunla, iddiaların aksine dava açma zorlaştırılmamakta, sadece, yargılamanın değişik aşamalarında ödenen yargılama giderinin, davanın başında

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

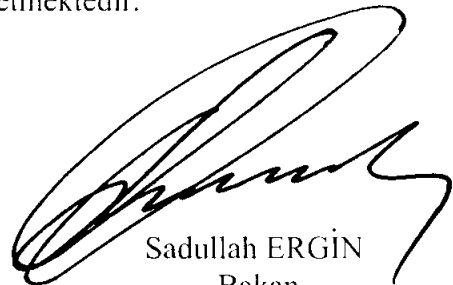
hesaplanarak toplu şekilde tahsil edilmesi, karar kesinleştğinde ise avansın artan kısmının iade edilmesi amaçlanmaktadır. Her dava bakımından tanık, bilirkişi ya da keşif gideri avansı yatırılması söz konusu olmayıp, dava dilekçesinde hangi delillere dayanılmış ise bunlara ilişkin avans yatırılmakta, gider avansının miktarı da, dava dilekçesinde gösterilen delillere göre değişiklik göstermektedir. Yeni düzenlemede peşin olarak tahsil edilen avans, önceki uygulamaya göre dava sürecinde her masraf gerektiren işlemten önce ilgili tarafça karşılanması gereken miktarların tek seferde alınmasından ibarettir.

12/01/2011 tarihli 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda düzenlenen gider avansı sistemiyle, yargılama giderlerinin peşin alınması hakkındaki ayrıntılı açıklamalara, Bakanlığımızın internet sitesinde yayımlanan 05/10/2011 tarihli ve 25 sayılı basın açıklamasında da yer verilmiştir.

6100 sayılı Kanunun 334 ilâ 340. maddeleri arasında "Adli Yardım" müessesesi düzenlenmiştir. Yargılama giderlerini ödeme gücünden yoksun olan kimselerin, bahsi geçen hükümler uyarınca adli yardımdan faydalanmaları da mümkün bulunmaktadır. Adli yardım, yapılacak tüm yargılama ve takip giderlerinden geçici olarak muafiyet sağlamaktadır. Kendisi ve ailesinin geçimini önemli ölçüde zor duruma düşürmeksizin, gereken yargılama veya takip giderlerini kısmen veya tamamen ödeme gücünden yoksun olan kimseler, iddia ve savunmalarında, geçici hukuki korunma taleplerinde ve icra takibinde, haklı oldukları yolunda kanaat uyandırmak kaydıyla adli yardımdan yararlanabileceklerdir. Adli yardım kararı asıl talep veya işin karara bağlanacağı mahkemeden, icra ve iflas takiplerinde ise takibin yapılacağı yerdeki icra mahkemesinden istenebilecektir. Ayrıca, avukat tutamayacak durumda olunması hâlinde, adli yardım yoluyla temin edilecek bir avukat tarafından davanın takip edilebilmesi bakımından 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 178 ilâ 179. maddeleri uyarınca baro başkanlıklarına ya da baro adli yardım bürolarına başvurulabilme imkanı da bulunmaktadır.

Öte yandan, Bakanlığımızca adli yardım müessesesinin etkinliğinin artırılması ve kapsamının genişletilmesi konusunda çalışmalar devam etmektedir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan